

Bush en de kracht van vrijheid

» Jeroen Schuiten

‘Als je wilt weten hoe ik over buitenlands beleid denk, moet je Sharansky’s boek lezen’, zei president Bush in januari tegen de Washington Times. Wie tijdens zijn bezoek aan Europa twijfelt aan Bush’ intenties, vindt steun in dit boek.

Natan Sharansky is een voormalig Russisch dissident die na acht jaar gevangenschap de voormalige Sovjetunie mocht verlaten en eind jaren tachtig de Israëlische politiek aan de rechterzijde betrad. Zijn boek *The Case for Democracy: the power of Freedom to Overcome Tyranny & Terror* biedt een blauwdruk voor de verspreiding van vrijheid en democratie in de moslimwereld. Wat Bush deelt met Sharansky is geloof in de transformerende kracht van vrijheid en overtuiging dat democratie overal ter wereld wortel kan schieten.

Samengevat zegt Sharansky dat vrijheid en democratie de beste garanties bieden voor wereldvrede: ‘Zodra mensen hun stem kunnen verheffen, neemt de kans op oorlog enorm af en zodra mensen zichzelf regeren, verdwijnt de kans op oorlog met een ander land.’

Het verbaast niet dat Sharansky een gewillig oor vindt bij een president die denkt in termen van goed en kwaad, zwart en wit. Het boek verafschuwt detente à la Henry Kissinger en Europese verzoeningspolitiek waarbij ‘autocraten omarmd, dictators geknuffeld en tirannieën het hof gemaakt worden’.

Volgens Sharansky kan het Westen democratie promoten door buitenlands en economisch beleid richting ondemocratische regimes strikt te verbinden aan binnenlandse beleidsaanpassingen en betere rechten voor onderdanen. Zijn idool Ronald Reagan wist langs die weg de achilleshiel van de Sovjetunie bloot te leggen, waardoor dit ‘angstregime’ zonder een schot te lossen op de knieën gebracht werd. ‘Als Saudi-Arabië onder hervormingsdruk de oliekraan dicht draait, komt het Westen die klap wel te boven, Saudi-Arabië niet.’

Toen Bush vorig jaar Yasser Arafat als ‘deel van het probleem’ bestempelde en Palestijnen opriep ‘nieuwe leiders te kiezen die niet met terrorisme besmet zijn’, vroeg de Washington Post zich af of Sharansky tot de schrijvende staf van de president was toegetreden.

Onlangs dook zijn boek op tijdens de Europese verzoeningstoer van Condoleezza Rice waarbij zij de wereld opriep de ‘dorpspleintest’ van Natan Sharansky toe te passen: ‘Als iemand niet op een dorpsplein zijn mening kan verkondigen zonder angst voor arrestatie, gevangenschap of fysieke straf, dan leeft die persoon in een angstmaatschappij en niet in een vrije maatschappij’, citeerde zij de schrijver.